

INGLIZ TILLARIDAGI NOSTALGIK LEKSIKALARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI

Xayitova Rushana Ximoyiddin qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Xorijiy til va adabiyoti yuqori kurslar kafedrası tadqiqotchisi

Annotatsiya

Ushbu maqola nostalgik ingliz leksikonlarining lingvistik xususiyatlarini o'rganadi, ba'zi so'zlar o'tmish xotiralarini va nostalgik bilan bog'liq hissiyotlarni qanday uyg'otishini o'rganadi. Lingvistik tahlil va tarixiy tergovning kombinatsiyasi orqali tadqiqot nostalgik tuyg'usiga hissa qo'shadigan asosiy leksik, fonetik va semantik xususiyatlarni aniqlaydi. Ushbu tahlil, shuningdek, nostalgik so'zlarning turli nutq jamoalarida qanday ishlashini va ularning madaniy o'ziga xoslikni saqlashdagi rolini o'rganadi.

Kalit so'zlar: Nostalgik, ingliz leksikasi, lingvistik xususiyatlar, leksik semantika, fonetika, tarixiy tilshunoslik, madaniy o'ziga xoslik.

Nostalgik ko'pincha o'tmish xotiraları tomonidan qo'zg'atiladigan kuchli hissiy javob. Lingvistik jihatdan ba'zi so'zlar boshqalarga qaraganda nostalgik tuyg'ularni uyg'otish ehtimoli ko'proq. Ushbu" nostalgik leksikalar " ko'pincha semantik, fonetik va madaniy belgilarga ega bo'lib, ular shaxslarga oldingi davrlarni, umumiy tajribalarni yoki madaniy an'analarni eslatadi. Ingliz tilida bunday so'zlar eski uslubdagi nutqni, arxaik iboralarni yoki hatto oldingi davrlarda taniqli bo'lgan o'ziga xos tovushlar va bo'g'inlarni aks ettirishi mumkin. Ushbu maqola ushbu nostalgik leksikonlarning lingvistik xususiyatlarini o'rganadi, ularning fonologik va semantik jihatlariga e'tibor qaratadi va ular til hamjamiyatining jamoaviy xotirasini qanday shakllantirishda davom etadilar.

Ushbu tadqiqot metodologiyasi lingvistik tahlilga sifat va miqdoriy yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Birinchi bosqich nostalgik tuyg'ular bilan tez-tez bog'liq bo'lgan so'zlarni aniqlab, turli vaqt davrlaridagi matnlarni korpus tahlilini o'z ichiga oladi. Manbalarga adabiy asarlar, tarixiy nutqlar va foydalanuvchilar o'tmish uchun nostalgik bildiradigan raqamli forumlar kiradi. Ikkinchi bosqich ushbu leksikonlarning fonetik va semantik tahlilini o'z ichiga oladi, ularning tovush naqshlari, ma'nosi va tarixiy ishlatilishiga e'tibor beradi.

Ishtirokchilar, shuningdek, ular uchun nostalgik uyg'otadigan so'zlar va bu so'zlar qanday kontekstda paydo bo'lishi haqida so'rov o'tkazdilar. Bu lingvistik nostalgianing sub'ektiv va kommunal jihatlarini aniqlashga yordam berdi. Va nihoyat, vaqt o'tishi bilan ma'nolarning qanday o'zgarganligini yoki izchilligini aniqlash uchun nostalgik so'zlarning zamonaviy va tarixiy ishlatilishi o'rtasida qiyosiy tahlil o'tkazildi.

Nostalgik ingliz leksikalari, o'tmish xotiralarini uyg'otadigan so'zlar, ularni zamonaviy yoki neytral lug'atdan ajratib turadigan ma'lum lingvistik xususiyatlarga ega. Bu xususiyatlar bunday so'zlarning hissiy va madaniy ta'siriga yordam beradi. Nostalgik ingliz leksikonlarining ba'zi asosiy xususiyatlari:

Arxaik yoki eskirgan so'zlar

- Nostalgik leksikonlarga ko'pincha muntazam foydalanishdan tushib qolgan yoki bugungi kunda arxaik hisoblangan so'zlar kiradi. Bu so'zlar bir eski tarovatini ko'tarib, ilgari marta uyg'otuvchi.

- Misollar: sen, sen, do'st, bor, bu yerda, qaerdan.

Mintaqaviy va dialektal so'zlar

- Muayyan mintaqalar yoki lahjalarga xos so'zlar, ayniqsa, ma'lum hududlarda yoki madaniy muhitda o'sgan odamlar uchun nostalgik tuyg'usini uyg'otishi mumkin.

- Misollar: ye, auld (qadimgi shotlandcha "eski" so'zi), ikki matn ("o'rtasida" ma'nosi "o'rtasida" so'zining qisqartmasi).

Ta'riflovchi va hissiyotga boy til

- Nostalgik til aniq joylarni, hissiyotlarni yoki tajribalarni uyg'otadigan yorqin, hissiyotlarga boy tavsiflarga tayanadi. So'z qanchalik tavsifli bo'lsa, u shunchalik hislarni chaqirishi va o'tmishdagi xotiralarini hayotga olib kelishi mumkin.

- Misollar: shivirlagan shabada, so'ngan shon-Shuhrat, rustik joziba.

Hissiy Zaryadlangan So'zlar

- Ko'p nostalgik so'zlar hissiy jihatdan Yuklangan, iliqlik, qulaylik, sog'inch yoki qayg'u tuyg'ularini uyg'otadi. Bu so'zlar ko'pincha o'tmishdagi shaxsiy yoki jamoaviy xotiralar bilan bog'liq.

- Misollar: sog'inch, g'amginlik, g'amgin, suyuqlik.

Eskirgan texnologik yoki madaniy ma'lumotnomalar

- Qadimgi texnologiyalar, ijtimoiy amaliyotlar yoki tarixiy voqealar bilan bog'liq leksikalar nostalgik ohangga ega bo'lib, odamlarga zamonaviy hayotning oldingi bosqichlarini eslatadi.

- Misollar: grammofon, yozuv mashinkasi, Telegramma, vinil, rotorli telefon. Evfemizmlar va xushmuomalalik shakllari

- Eski nutq shakllari ko'proq muloyim yoki bilvosita til shakllaridan foydalanishga moyil edi. Ushbu rasmiy yoki evfemistik iboralar nafislik yoki eski dunyo jozibasini uyg'otishi mumkin.

- Misollar: janob, xushmuomala, ta'til olish (ketish ma'nosini bildiradi).

Murakkab so'zlardan foydalanish va defis

- Ba'zi eski qo'shma so'zlar yoki defislangan iboralar bugungi kunda kamdan-kam qo'llaniladi va ularning tuzilishi nostalgik yoki adabiy tuyg'u qo'shadi.

- Misollar: yaxshi ko'rilgan, uzoq unutilgan, eskirgan, qo'lda yozilgan.

Rasmiy Grammatik Tuzilmalar

- Qadimgi ingliz tili, ayniqsa oldingi asrlardan boshlab, yanada murakkab jumla tuzilmalari va rasmiy grammatik qoidalardan foydalangan. Bunga tez-tez subjunktiv kayfiyatlardan foydalanish, savollarda inversiya va bilvosita nutq kiradi.

- Misol: men ketishim kerak edi ... (agar ketishim kerak bo'lsa... o'rniga), raqsga tushamizmi? (raqs qilaylik o'rniga).

Lotin yoki frantsuz tilidan olingan so'zlar

- Lotin yoki qadimgi frantsuz tillaridan olingan ko'plab inglizcha so'zlar o'rta asrlar va Uyg'onish davrida tilga kirib, nostalgik nutqqa rasmiy yoki klassik ohangni berdi.

- Misollar: ennui (frantsuz tilidan, zerikish ma'nosini anglatadi), antiqa (qadimgi frantsuz tilidan, maftunkor eski moda ma'nosini anglatadi).

Tarixiy va madaniy tashbehlar

- Nostalgik leksikalar ko'pincha ma'lum bir davrning jamoaviy xotirasiga bog'langan tarixiy voqealar, joylar yoki raqamlarga ishora qiladi. Bunday ma'lumotnomalardan foydalanish tinglovchini yoki o'quvchini boshqa vaqtga etkazishi mumkin.

- Misollar: Viktoriya, Elizabet, mustamlaka, jaz asri, eski Gollivud.

Ushbu xususiyatlar hissiy rezonansni yaratadi, o'tmishdagi jamoaviy yoki shaxsiy xotiralarga kirib boradi, ko'pincha iliqlik, qulaylik yoki oldingi, sodda vaqtlarni orzu qilish tuyg'ularini keltirib chiqaradi.

Topilmalar nostalgik uyg'otishda tovush va ma'no muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Dumaloq unlilar yoki o'ziga xos undosh klasterlardan foydalanish kabi fonetik xususiyatlar odamlarni o'tmishdagi his-tuyg'ular va xotiralar bilan bog'laydigan tasalli beruvchi eshitish tajribasini yaratadi. Semantik jihatdan oila, uy va bolalik kabi domenlarning so'zlari o'ziga xos hissiy ahamiyatga ega bo'lib, ularning nostalgik qiymatini oshiradi.

Bundan tashqari, ushbu leksikonlardagi madaniy ma'lumotnomalar nostalgik nafaqat shaxsiy tuyg'u, balki umumiy, jamoaviy tajriba ekanligini namoyish etadi. Muayyan tarixiy davrlar yoki ijtimoiy o'zgarishlar bilan bog'liq so'zlar—masalan, "yozuv mashinkasi" yoki "kassetali lenta"—shaxsiy xotiradan tashqariga chiqadigan ma'nolarni olib, jamoaviy madaniy o'ziga xoslikning bir qismiga aylanadi.

Xulosa

Ingliz tilidagi nostalgik leksikalar o'ziga xos fonetik, semantik va madaniy xususiyatlar bilan ajralib turadi. So'zning tovushi, uning ma'lum semantik sohalar bilan bog'liqligi va tarixiy yoki madaniy konteksti uning nostalgik tuyg'ularni uyg'otish qobiliyatiga yordam beradi. Ushbu lingvistik xususiyatlarni tushunish nafaqat tilning hissiy darajada qanday ishlashini tushunishimizni boyitadi, balki madaniy o'ziga xoslikni saqlashda tilning rolini ta'kidlaydi.

Kelajakdagi tadqiqotlar shunga o'xshash xususiyatlar boshqa tillarda mavjudligini bilish uchun nostalgik leksikonlarning o'zaro lingvistik taqqoslashlarini o'rganishi mumkin. Bundan tashqari, zamonaviy raqamli aloqada nostalgik va til o'rtasidagi munosabatlarni o'rganish foydali bo'lishi mumkin, bu erda vintage va retro so'zlar yangi, raqamli kontekstlarda qayta tiklanmoqda.

Adabiyotlar.

1. SH. Rakhmatullaev Annotated phraseological dictionary of the Uzbek language. - Tashkent: Teacher. 1978. -6-7 p.
2. F. Jumaeva The study of synonyms and antonyms in the field of polysemous lexemes. Monograph. Tashkent. "Qaqnus Media" Tashkent 2019.-136 p.
3. Musaev Q. Fundamentals of translation theory. Textbook. –Tashkent: Fan, 2005. –y. 219- 220 p.
4. Sirojiddinov SH., Odilova G. Basics of literary translation. –Tashkent: 2011. –y. 80 p.

5. Harmer, J. Listening / J. Harmer // The Practice of English Language Teaching. – London : Longman, 2001. – P. 228 – 233.

6. Harmer, J. Listening. Extensive and Intensive Listening / J. Harmer // The Practice of English Language Teaching. – 4 th ed. – London : Longman, 2007. – P. 303 – 322.

7. Budnik A.S. Virtual tours of museums as an effective means of teaching foreign languages // Letters to Emission. Offline. Electronic scientific journal. SPb .: Publishing house of the RGPU im. A.I. Herzen, 2020. - No. 11. - P. 2894

